

Vizsgálat neve	Mintavétel	Mintavétel indikációja	Mintavételi eszköz, transzport eszköz és tárfogat	Tárolás, szállítás	Negatív eredmény				Pozitív eredmény				Megjegyzés
					Baktérium	Gomba	Vírus	Parazita	Baktérium	Gomba	Vírus	Parazita	
Szemváladékból baktériumok és gombák kimutatása	Kötőhártyáról aerob baktérium, gomba tenyésztése: a mintát kalcium-alginátos vattatamponnal a szemhéjak nyitva tartása mellett az alsó conjunctiva hajlatból kell venni, majd transzport táptalajba kell tenni. Ügyelni kell a szempillákkal való kontamináció elkerülésére	Empirikus terápiára nem gyógyuló makacs conjunctivitis	Kalcium-alginátos vattatampon Transzport táptalaj	Transzport közegben szobahőmérsékleten 48 órán át tárolható	1-2 nap	7 nap Fonális gomba esetén 30 napig hosszabbítható meg az inkubációs idő			2-3 nap	2-60 nap			Célszerű egyidejűleg 2 minta levétele, egyik direkt kenet készítéséhez, másik a tenyésztés vizsgálatokhoz. Érzéstelenítő használata antibakteriális hatása miatt a mintavétel előtt nem ajánlott.
	Kötőhártyáról <i>Chlamydia trachomatis</i> kimutatása EIA módszerrel: EIA kérés esetén csak a laboratórium által kiadott mintavevőbe levett vizsgálati anyagot tudjuk elfogadni. A megfelelő mintavevőt a laboratóriumból kell igényelni. EIA: a mintavételi egységcsomag kis fejű mintavevőjével vegyünk mintát a kötőhártyájáról. Ha mind a két szemből ugyanazzal a mintavevővel veszünk mintát, akkor a kevésbé érintett mintázzuk először. Helyezzük a mintavevőt a „MicroTrak® II Chlamydia EIA Specimen Collection Kit” transzportcsőbe. Törjük el a mintavevő nyelét a jelnél. Zárjuk le a mintavevőt.	<i>C. trachomatis</i> infekció gyanúja	Speciális mintavevő Speciális transzport táptalaj	Minták tárolása és transzportja: 2-25 °C-on történjen 24 h-n belül a laboratóriumba küldendő	Max. 1 hét a vizsgálatok beállítása a laboratórium által meghatározott munkabeosztás szerint hétköznap				Max. 1 hét a vizsgálatok beállítása a laboratórium által meghatározott munkabeosztás szerint hétköznap				
	Kötőhártyáról <i>Neisseria gonorrhoea</i> tenyésztése: A vattatamponnal levett mintákat, ha lehetséges, a helyszínen táptalajra kell oltani. Amennyiben ez nem lehetséges, a mintát transzport közegben azonnal a laboratóriumba kell juttatni. A mintavétellel párhuzamosan a helyszínen kenet készítése is ajánlott. Száradás után a kenet a laboratóriumba küldendő.	<i>Neisseria gonorrhoea</i> fertőzés gyanú	Steril vattatampon Speciális táptalaj	35-37 °C-on CO ₂ -os miliőben 6-12 órás előinkubáció után szállítás azonos körülmények között	3 nap				2-4 nap				
			Steril vattatampon Transzport közeg	Azonnal laboratóriumba küldendő	3 nap				2-4 nap				
		<i>Neisseria gonorrhoea</i> fertőzés gyanú (kenet)	Tárgylemez	Azonnal laboratóriumba küldendő	1-2 óra				1-2 óra				

	Szaruhártyából aerob baktérium, gomba kimutatása: a corneakaparekot réslámpa segítségével érzéstelenítés után steril műanyag kaccsal véve a mintát azonnal transzport táptalajba kell tenni. Bakteriológiai, mikológiai tenyésztéssel párhuzamosan másik mintavételezés vett kaparekot egy steril tárgylemez közepére kenjük, kicsi területre, hogy a minta ne nagyon terüljön szét. Száradás után a kenetet a laboratóriumba küldjük.	Ismeretlen etiológiájú, nem gyógyuló keratitisek	Steril műanyag kacs Transzport táptalaj Tárgylemez	Transzport közegben szobahőmérsékleten 48 órán át tárolható	1-2 nap	7 nap Fonális gomba esetén 30 napig hosszabbítható meg az inkubációs idő			2-3 nap	2-60 nap			Az előzetes antimikrobás kezelés a kórokozó kimutathatóságának lehetőségét jelentősen csökkenti.
	Uveából, üvegtestből aerob baktérium, anaerob baktérium, gomba tenyésztése: műtét közben steril tűvel és fecskendővel levett intraocularis mintát légmentesítés után azonnal a laboratóriumba kell szállítani. A minta anaerob feldolgozásra is alkalmas. A szepszis lehetősége miatt egyidejűleg hemokultúra vétele is javasolt.	Makacs endophthalmitisek amelyek sepsis részjelenségei is lehetnek	Steril tű Steril fecskendő	Minél előbb a laboratóriumba kell juttatni a mintát (Anaerob transzport közegben szobahőmérsékleten max. 48 óráig tárolható)	<u>Aerob baktérium:</u> 2-3 nap <u>Anaerob baktérium:</u> 2-4 nap	7 nap Fonális gomba esetén 30 napig hosszabbítható meg az inkubációs idő			<u>Aerob baktérium:</u> 2-4 nap <u>Anaerob baktérium:</u> 5-14 nap	2-60 nap			
	Orbitalis abscessusból aerob baktérium, anaerob baktérium és gomba tenyésztése: steril tűvel és fecskendővel paranasalis aspirációval kell mintát venni, a levett mintát minél hamarabb laboratóriumba kell szállítani	Feltételezett infekciózus eredetű orbitalis cellulitis Phlegmone orbitae Abscessus retrobulbaris	Steril tű Steril fecskendő	Minél előbb a laboratóriumba kell juttatni a mintát (Anaerob transzport közegben szobahőmérsékleten max. 48 óráig tárolható)	<u>Aerob baktérium:</u> 2-3 nap <u>Anaerob baktérium:</u> 2-4 nap	7 nap Fonális gomba esetén 30 napig hosszabbítható meg az inkubációs idő			<u>Aerob baktérium:</u> 2-4 nap <u>Anaerob baktérium:</u> 5-14 nap	2-60 nap			

	Könnycsatornából nyert mintából aerob baktérium és gomba tenyésztése, <i>Chlamydia trachomatis</i> EIA módszerrel történő kimutatása újszülöttnél: a szemhéjszél és a canaliculus egyidejű megnyomásával steril, speciálisan kis méretű vattatamponnal kell venni a mintát és transzport táptalajba kell helyezni. Ha transcutan aspirációval történik a mintavétel, akkor a tűt is a fecskendővel együtt kell a laboratóriumba szállítani, mert a minta csekély térfogata miatt a minta jelentős része a tűben maradhat, ha eltávolítjuk a fecskendőről. <i>C. trachomatis</i> irányú vizsgálat esetén a laboratórium által kiadott speciális mintavételi csomagot használjuk, amennyiben nem a kiadott transzport közegbe vesszük a mintát, az nem alkalmas a kórokozó EIA módszerrel történő kimutatására, a vizsgálati anyag visszautasításra kerül.	Canaliculitis Nem gyógyuló acut dacryocystitis	Kis méretű vattatampon Steril tű Steril fecskendő Speciális transzport táptalaj	Transzport közegben szobahőmérsékleten 48 órán át tárolható	1-2 nap	7 nap Fonális gomba esetén 30 napig hosszabbítható meg az inkubációs idő				2-3 nap	2-60 nap			
				<u><i>Chlamydia trachomatis</i></u>: Tárolás és transzport 2-25 °C-on történjen 24-48 h-n belül a laboratóriumba küldendő	Max. 1 hét					Max. 1 hét				

[illegible]

Parazitológia													
Szabadon élő amőba mikroszkópos kimutatása	Kötőhártyáról származó mintából szabadon élő amőba mikroszkópos kimutatása: a mintát kalcium-alginátos vattatamponnal a szemhéjak nyitvatartása mellett az alsó conjunctiva hajlatból kell venni, majd egy tárgylemezre kell kenetet készíteni. Szobahőmérsékleten történő szárítás után a kenetet a laboratóriumba küldjük.	Empirikus terápiára nem gyógyuló makacs conjunctivitis	Kalcium-alginátos vattatampon Tárgylemez	Száradás után azonnal laboratóriumba küldendő				1-2 nap				1-2 nap	
	Szaruhártyáról származó mintából szabadon élő amőba mikroszkópos kimutatása: a corneakaparékot réslámpa segítségével érzéstelenítés után steril műanyag kaccsal véve a mintát egy steril tárgylemez közepére kenjük. Szobahőn történő szárítás után a kenetet a laboratóriumba küldjük.	Ismeretlen etiológiájú, nem gyógyuló keratitisek	Steril műanyag kacs Tárgylemez	Száradás után azonnal laboratóriumba küldendő				1-2 nap				1-2 nap	
	Úveából, üvegtestből származó mintából szabadon élő amőba mikroszkópos kimutatása: műtét közben steril tüvel és fecskendővel levett intraocularis mintát kell a laboratóriumba szállítani.	Endophthalmitis	Steril tű Steril fecskendő	Szobahőmérsékleten tárolandó a szállításhoz. Soha ne fagyasszuk!				1-2 nap				1-2 nap	
	Kontaktlencse tároló folyadékból szabadon élő amőba mikroszkópos kimutatása: a lencsetároló folyadékot steril fecskendőbe kell felszívni, vagy steril kémcsőbe kell csepegtetni.	Ismeretlen eredetű, kontaktlencse-viseléshez társuló keratitis, keratoconjunctivitis	Steril fecskendő Steril kémcső	Szobahőmérsékleten tárolandó a szállításhoz. Soha ne fagyasszuk!				1-2 nap				1-2 nap	
	Kontaktlencséről szabadon élő amőba mikroszkópos kimutatása: a kontaktlencsét steril fiziológiás sóoldatba kell tenni.	Ismeretlen eredetű, kontaktlencse-viseléshez társuló keratitis, keratoconjunctivitis	Steril fiziológiás sóoldatot tartalmazó steril kémcső	Szobahőmérsékleten tárolandó a szállításhoz. Soha ne fagyasszuk!				1-2 nap				1-2 nap	

Szabadon élő amőba tenyésztése	Kötőhártyáról származó mintából szabadon élő amőba tenyésztése: a mintát kalcium-alginátos vattatamponnal a szemhéjak nyitvatartása mellett az alsó conjunctiva hajlatból kell venni, majd steril fiziológiás sóoldatba helyezni.	Empirikus terápiára nem gyógyuló makacs conjunctivitis	Kalcium-alginátos vattatampon Steril fiziológiás sóoldatot tartalmazó steril kémcső	Szobahőmérsékleten tárolandó a szállításig. Soha ne fagyasszuk!				6 nap				6 nap	
	Szaruhártyáról származó mintából szabadon élő amőba tenyésztése: a corneakaparékot réslámpa segítségével érzéstelenítés után steril műanyag kaccsal véve a mintát steril fiziológiás sóoldatba helyezzük.	Ismeretlen etiológiájú, nem gyógyuló keratitisek	Steril műanyag kacs Steril fiziológiás sóoldatot tartalmazó steril kémcső	Szobahőmérsékleten tárolandó a szállításig. Soha ne fagyasszuk!				6 nap				6 nap	
	Úveából, üvegtestből származó mintából szabadon élő amőba tenyésztése: a műtét közben steril tűvel és fecskendővel levett intraocularis mintát kell a laboratóriumba szállítani.	Endophthalmitis	Steril tű Steril fecskendő	Szobahőmérsékleten tárolandó a szállításig. Soha ne fagyasszuk!				6 nap				6 nap	
	Kontaktlencse tároló folyadékból szabadon élő amőba tenyésztése: a lencsetároló folyadékot steril fecskendőbe kell felszívni, vagy steril kémcsőbe kell csepegtetni.	Ismeretlen eredetű, kontaktlencse-viseléshez társuló keratitis, keratoconjunctivitis	Steril fecskendő Steril kémcső	Szobahőmérsékleten tárolandó a szállításig. Soha ne fagyasszuk!				6 nap				6 nap	
		Ismeretlen eredetű, kontaktlencse-viseléshez társuló keratitis, keratoconjunctivitis	Steril fiziológiás sóoldatot tartalmazó steril kémcső	Szobahőmérsékleten tárolandó a szállításig. Soha ne fagyasszuk!				6 nap				6 nap	
Izolált parazita meghatározása	Szemészeti beavatkozás során eltávolított parazita meghatározása: a parazitát steril fiziológiás sóoldatba vagy formalinba kell tenni.	Éles, szúró, mással nem magyarázható fájdalom, a szem különböző részein látható parazita	Steril fiziológiás sóoldatot vagy formalint tartalmazó, jól lezárható műanyag tartály	Szobahőmérsékleten vagy 4°C-on tárolandó a mielőbbi szállításig.				1 nap				1-7 nap	